

Tre bølger i den digitale udvikling af skolerne

Oktober 2016

Michael Paulsen

Lektor i pædagogik, Syddansk Universitet

Twitter: @Forskermp

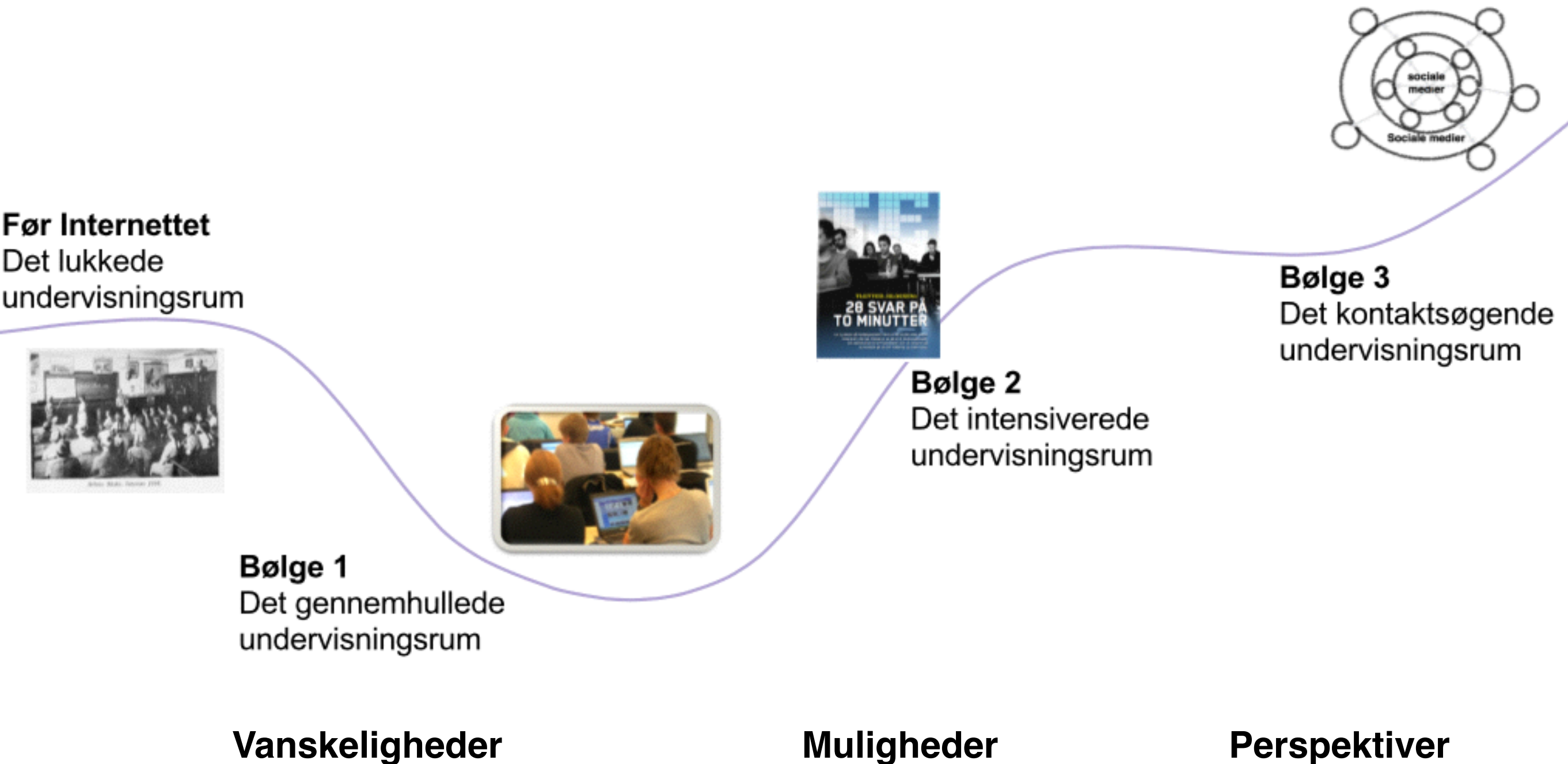
www.michaelpaulsen.dk

Agenda

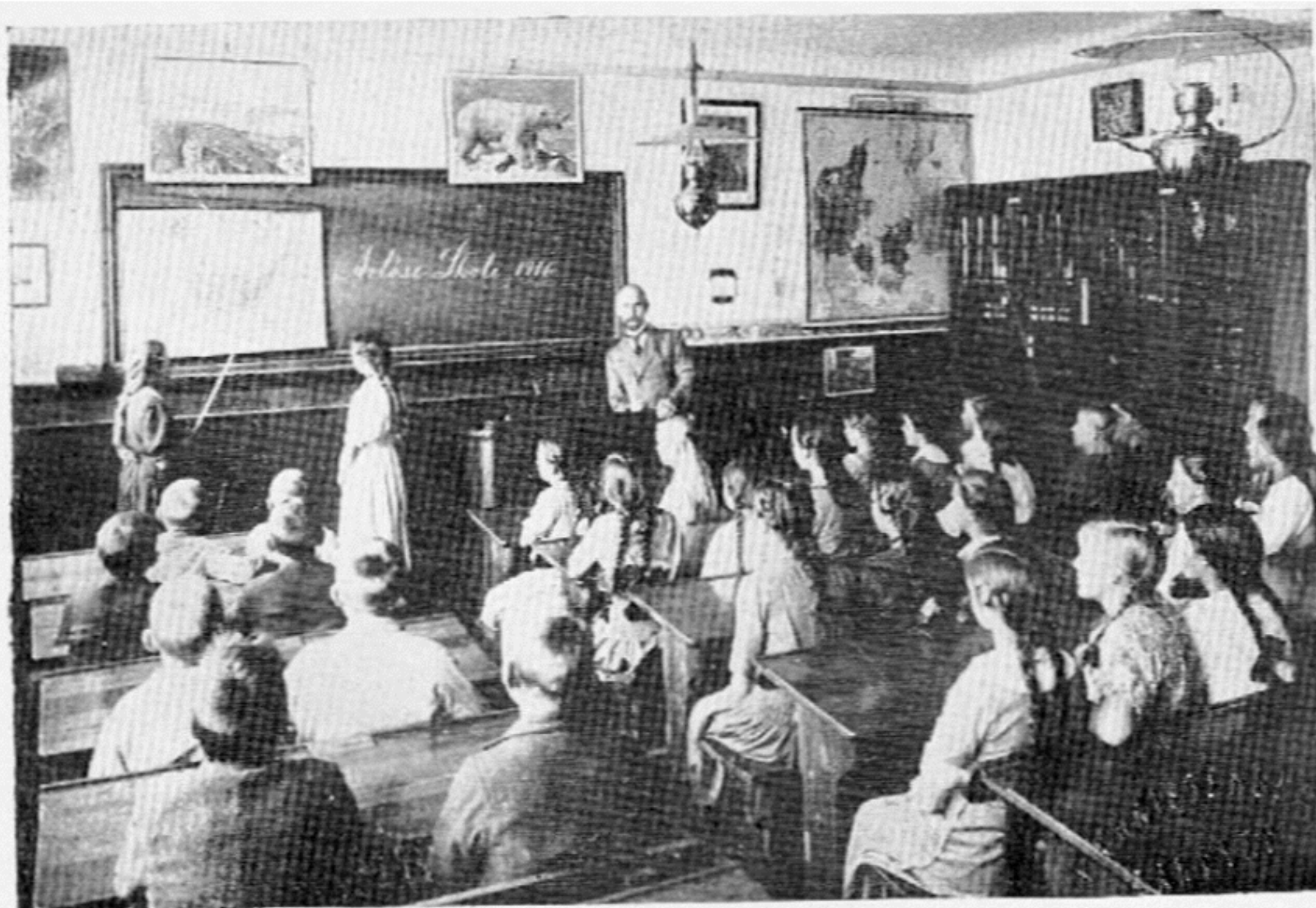
- Overblik: tre bølger
- Diskussion af udviklingsprojekterne - fremadrettet

Plot

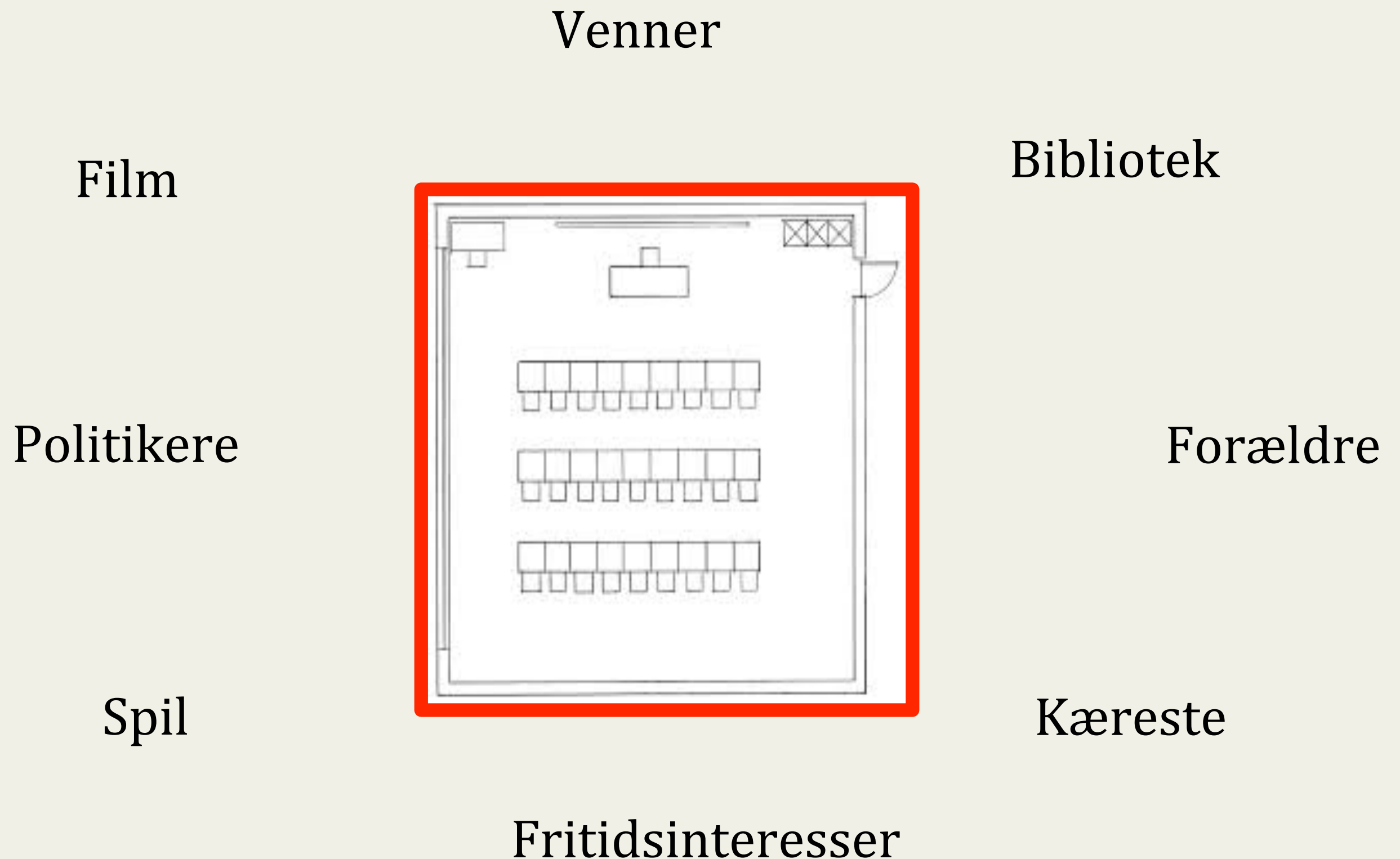
Før internettet

Det lukkede ekkorum

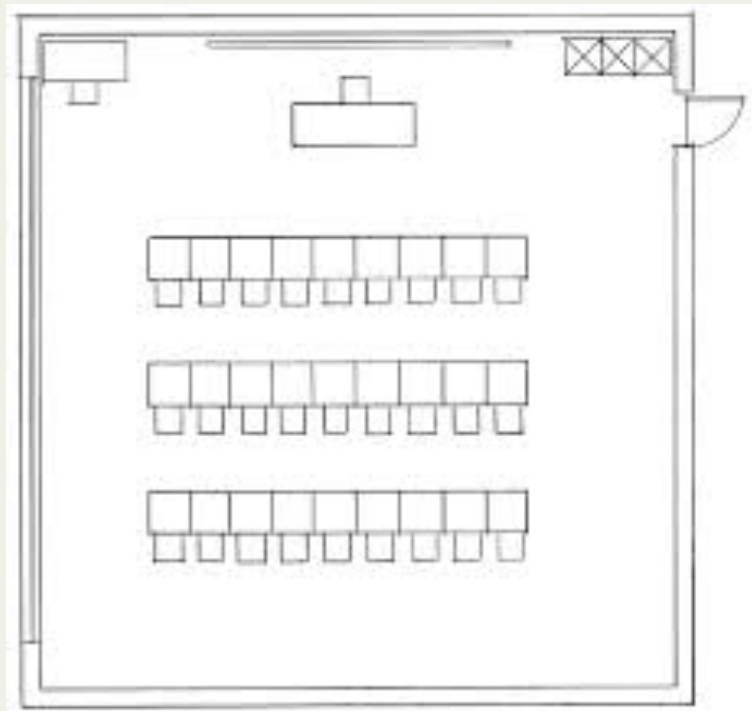
Arlose Skole: Interior 1916.

Skolestuen med tæt membran: situationen før de digitale medier

To determinanter for dannelse

- Skarpt skel mellem undervisningsfællesskabet og læringsnetværk → chanceulighed og negativ social arv
- Medier: bogen, tavlen og senere også analoge elektroniske medier som båndoptager og film

Virkeligheden uden for skolen

Elevens læringsnetværk:
hjemmet, nære venner

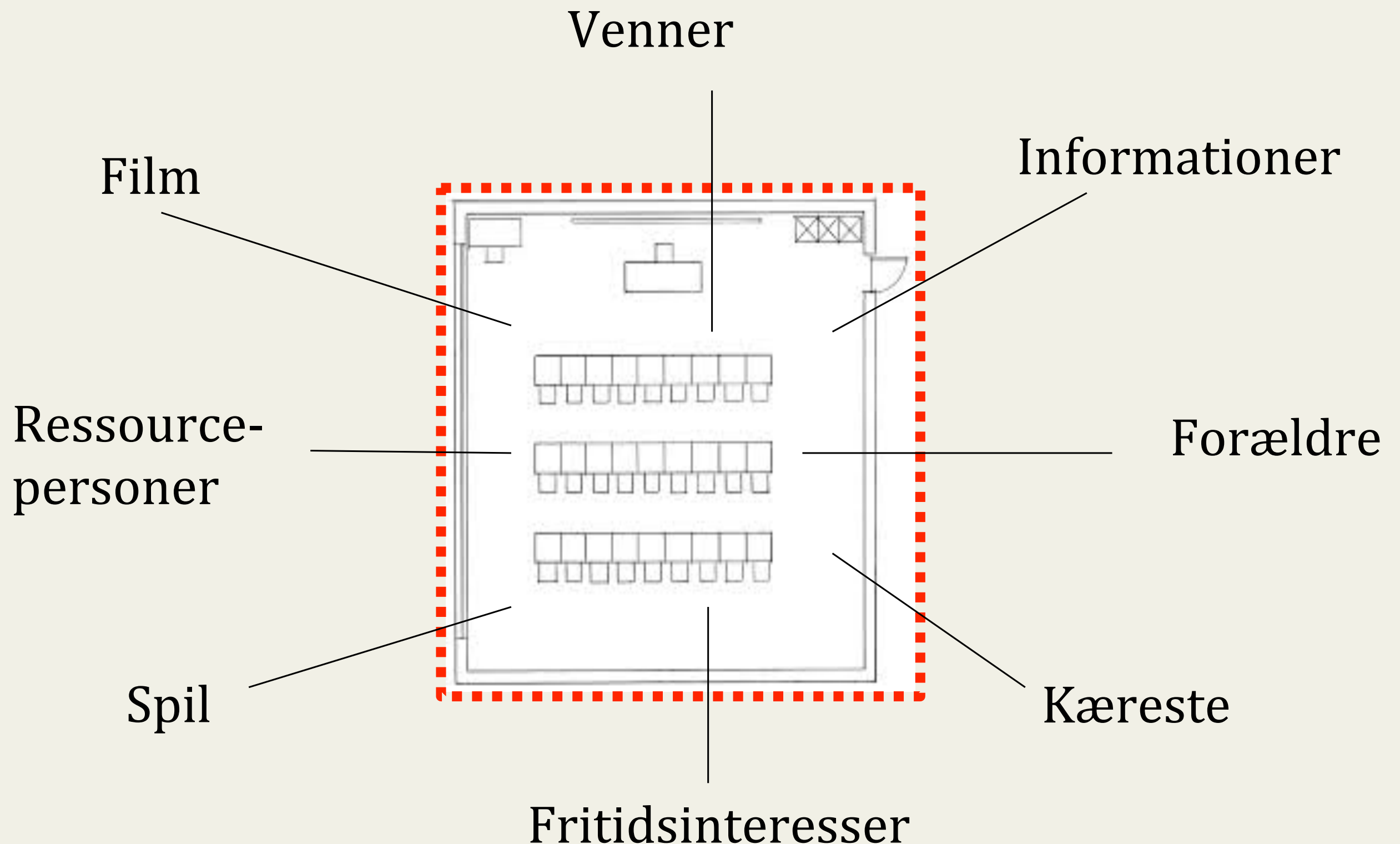
Undervisning før Internettet: hybrid af ekkorum og demokratisk samtalerum

	Huslæreren	Skolestuen	Klasseundervisning	Læringsmiljø
Mediematrice	+ Skriften	+ Trykken	+ Elektroniske medier	+ Digitale medier
1. Den sociale koordinat	Kopiering	Overhøring	Deltagelse	Lærings- samarbejde
2. Den spatiotemporale koordinat	Træningsrum	Ekkorum	Selvvirksomhed	Transformering
3. Den saglige koordinat	Øvelses- undervisning	Tavleundervis- ning	Samtaleundervisning	Mediekæder og Multipleksing
4. Den metakommunikative koordinat	Instruktion	Ordre	Opfordring	Refleksions- nitiering
Syn på læring og dannelse	Aktiv efterligning og øvelse	Reaktiv reproduktion og imitation	Aktiv dialog og erfaring	Interaktiv konstruktion og appropriation

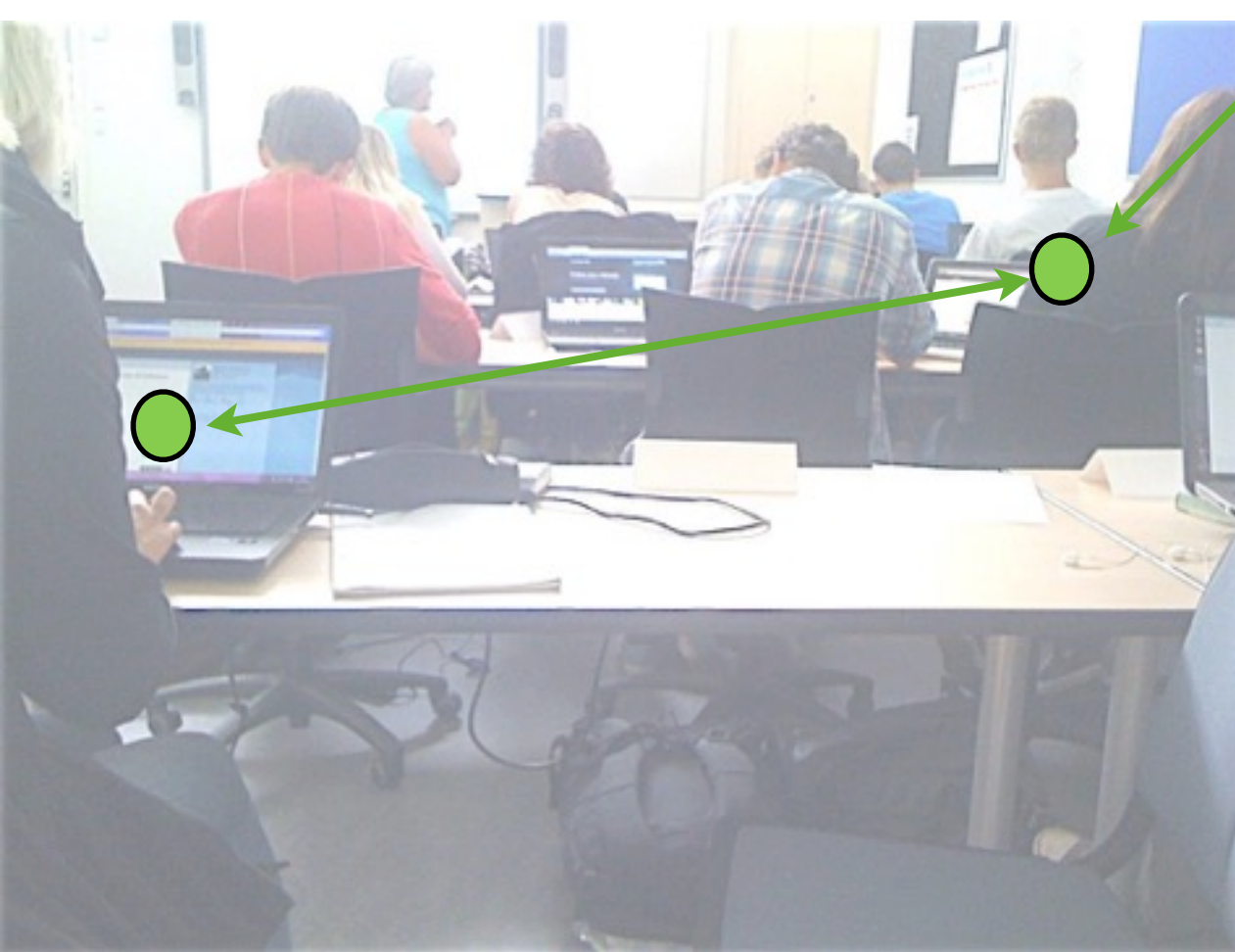
Tab. 1. Ændringer i undervisningsfællesskabets form og idealitet.

Bølge I

Skolestuen med porøs membran grundet digitale medier og trådløse netværk

Vanskelighed #1

- Gennemhulning
- 100l papirkugler i timen
- Usikkert undervisningsrum

Vanskelighed #2

- Umiddelbart afhængighedsproblem
- Men: i så fald er et flertal afhængige..
- Alternativ forklaring: manglende social normativ regulering + utilstrækkelige måder at leve i det nye ekstra hybridiserede tilstedeværelsespres

Vanskelighed #3

- Opmærksomhedsstrid - hvem kaprer eleven mest effektivt?
- Sociale medier som opfangelsesapparater
- InterPELLering - teknisk, socialt, personligt
- Undervisningens magt som opfangelsesapparat svækkes

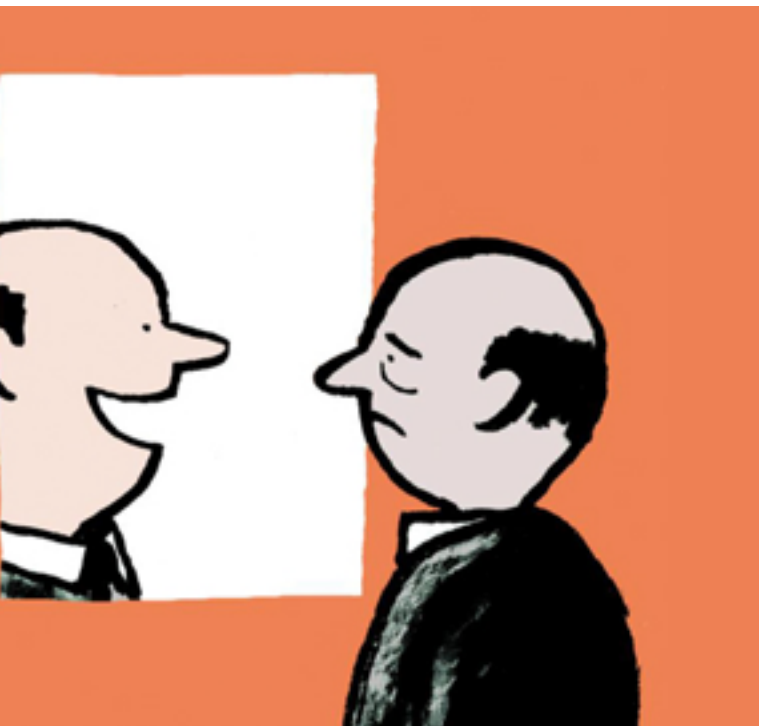
Vanskelighed #4

- Falsk ungdomsbevidsthed som “indre årsag”
- Multitasking som fjer man smykker sig med

Ineffektive skoleautomatreaktioner

- *Forbudsstrategi*
 - Skader lærer-elev forholdet
 - Konflikter i lærerkulten
 - Polariserer elevkulturen: snyd og paternalisme
 - Virker ikke, hverken teknisk eller socialt
 - Forhindrer digital dannelse
- *Ligegyldighedstrategi / “ansvar for egen mediebrug”*
 - Forstærker dårlig klasserumskultur
 - Især fagligt svage elever bliver tabt i mediestormen
 - Forhindrer digital dannelse

2 grunde

Man bør forholde sig til digitale medier i undervisningen af 2 gode grunde

- 1) For undervisningens skyld
- 2) For at hjælpe eleverne med at blive digitalt dannede

Begrebsafklaringer

- Undervisning: lærer-elev-interaktion
- Dannelse: komme godt på vej i verden (blive medbestemmende, blive menneske)
- Digital dannelse: komme godt på vej i verden *idag* (ifht. digitale trusler og muligheder)

God undervisning og dannelse i den digitale tidsalder - trin I

God undervisning

- Undgå forbud og ligegyldighed
- Genskab undervisningsopmærksomheden

Digital dannelse

- Undgå forbud og ligegyldighed
- Hjælp kursisterne med at forstå og takle vanskelighederne i fællesskab

Diskussion

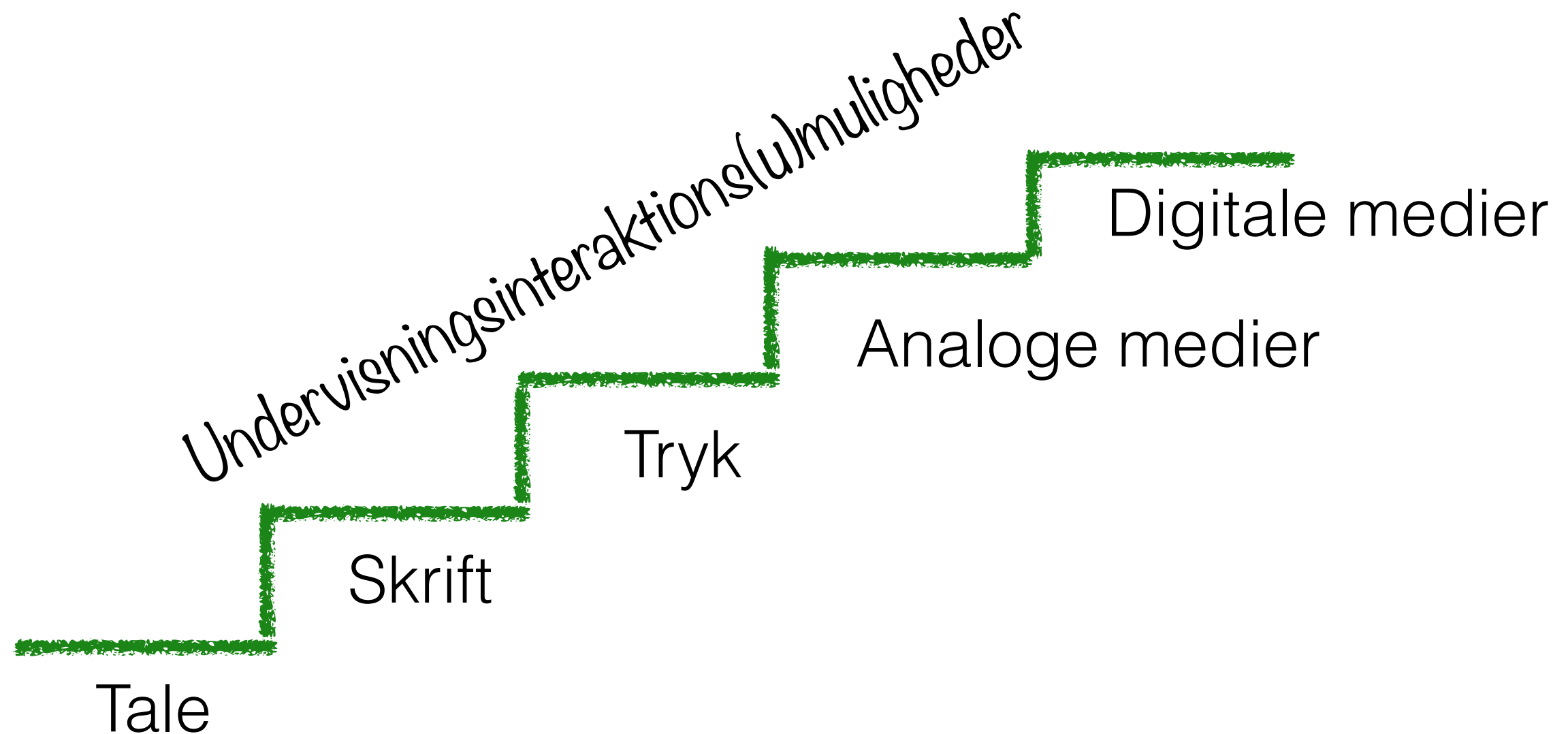
Eksempler på bølge 1 fra udviklingsprojekterne?

[Todaysmeet.com/bølge1](https://todaysmeet.com/bølge1)

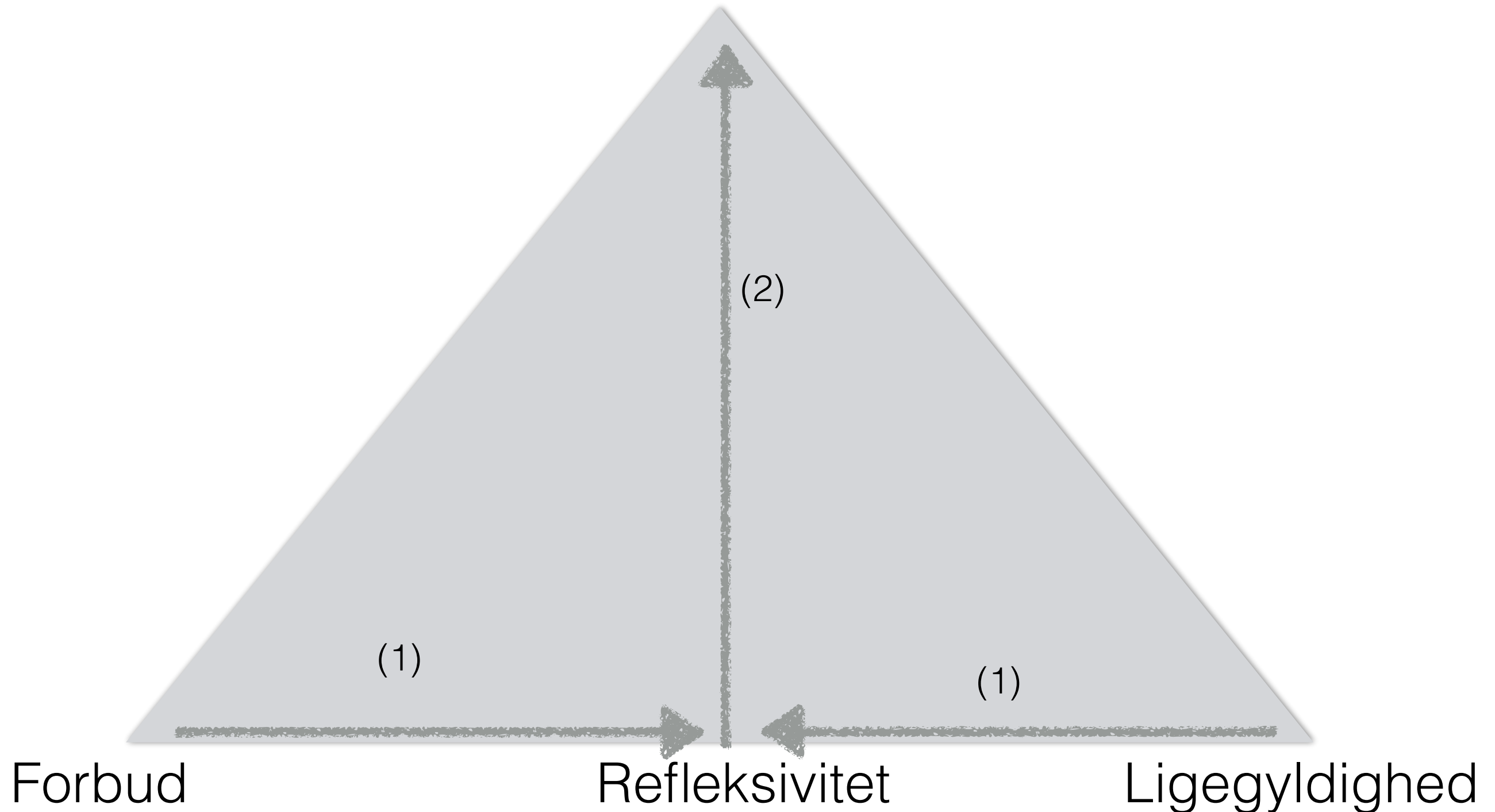
Bølge 2

Nye (u)muligheder

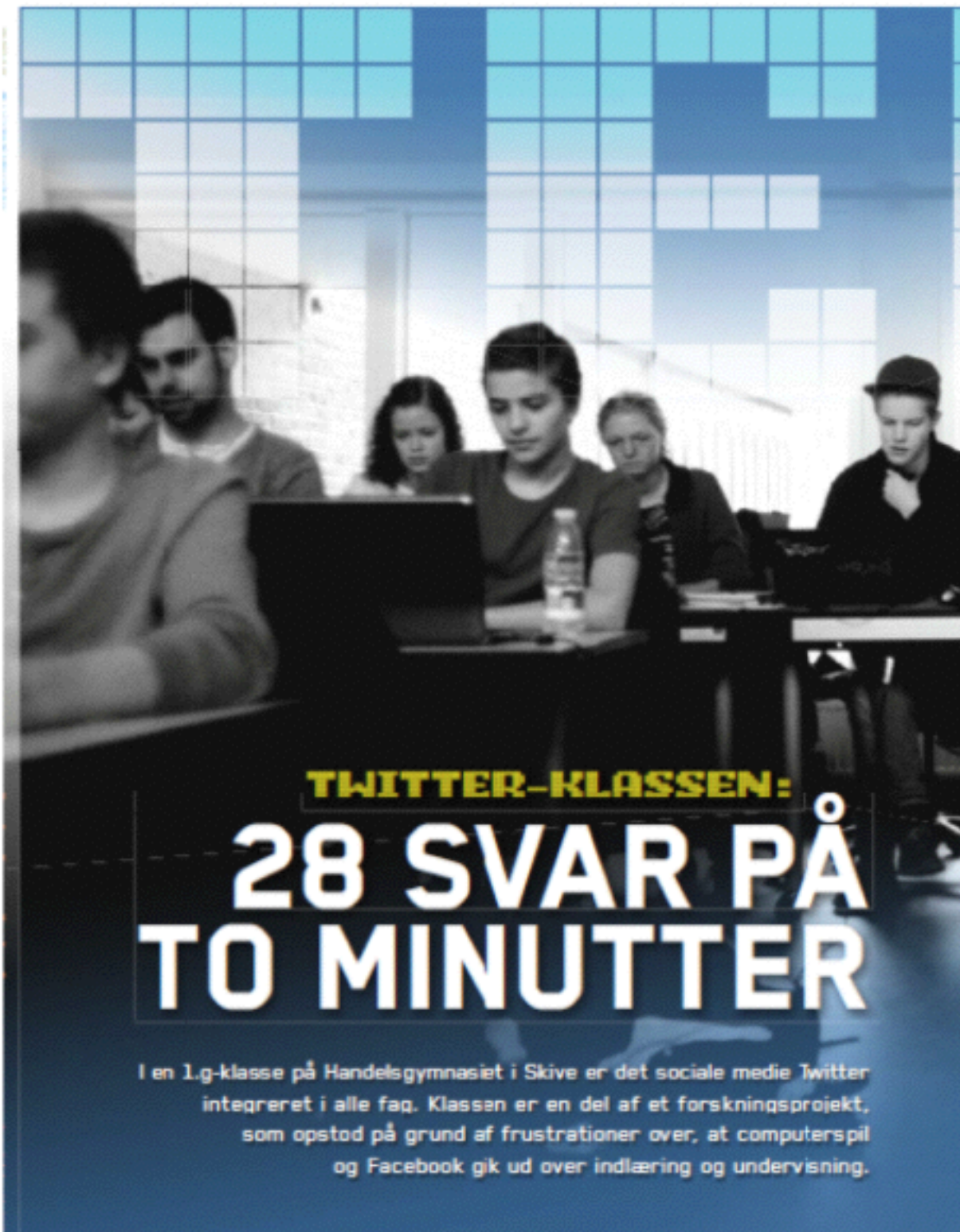
It-didaktik og dannelse

Inddragelse af
sociale medier

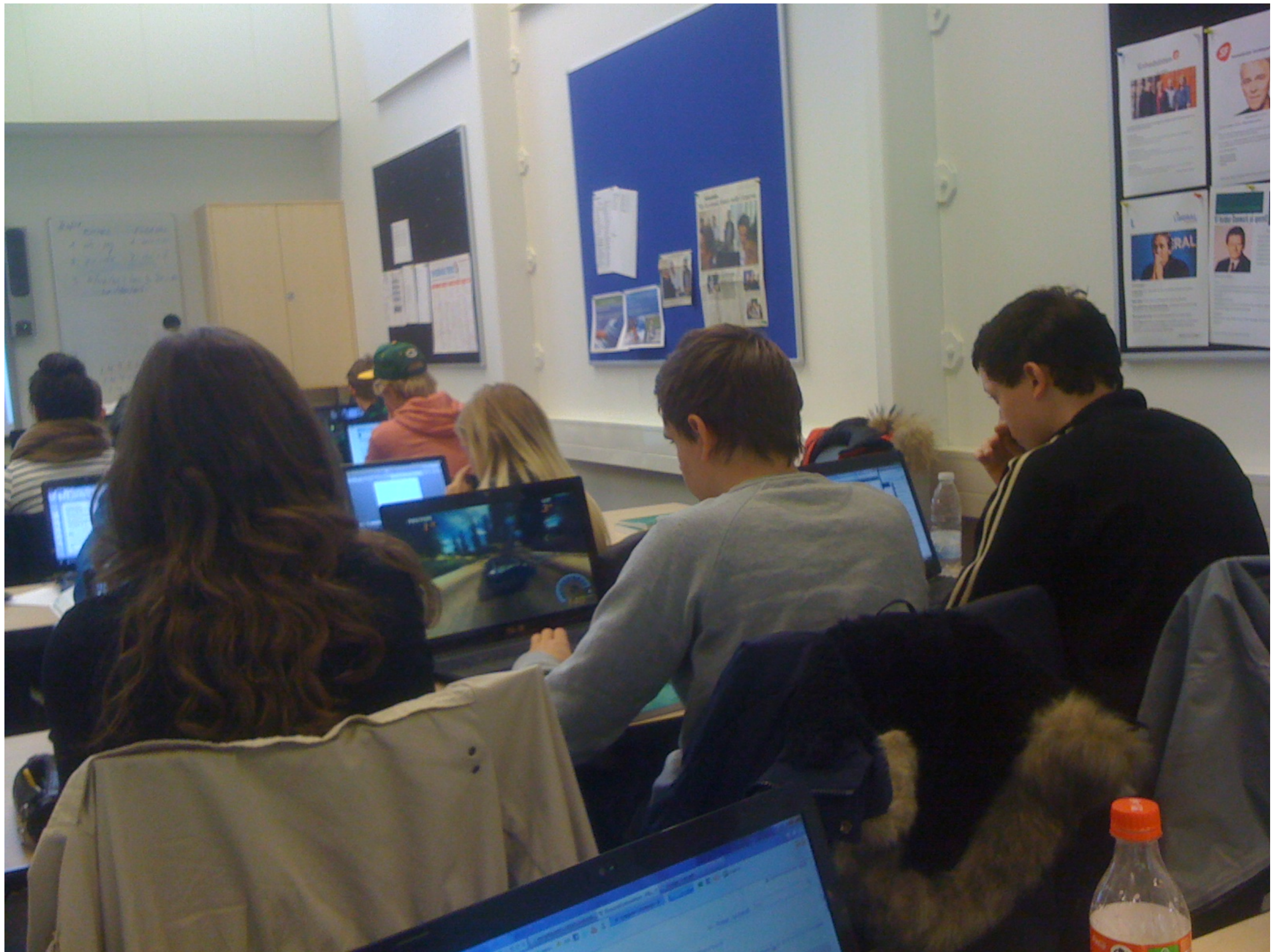
Ex 1: Nye deltagelsesformer gennem mikroblogging

smee.dk

- Alle bliver aktivt bidragende
- Indgangsbillet til mundtligt tilbageholdende
- Brainstorm og input kan deles
- Bidrag kan gemmes
- Link til kilder kan diskuteres
- Bedre hukommelse, når der skrives
- Sproglig formåen trænes
- Opmærksomhed fastholdes

socialemedieriskolen.wordpress.com

Ex 2. Online-dokumenter: feedback og feedforward undervejs i læringsproces

Det gamle ekko-rum

Eleven læser X i en lærebog (lektie)
Lærer forklarer X i dialog med elever
Lærer skriver X på tavle
Elever skriver X i hæfter
(Elever øver sig på X i grupper, holder oplæg om X, opsamling)
Elever skriver X i aflevering (eksamen)
Lærer retter aflevering (bedømmer)

Feedback sker til sidst, hvor der ikke læres mere

Det nye transformer-rum

Lærebog
Arbejds-
spørgsmål
Aflevering
Noter
**Fælles delt
online
dokument**
- alle elever
og lærere
rettet i det
samtidigt
Tavle
Gruppearbejde

Feedback og feedforward sker i den (kon)tekst, hvor der læres

God undervisning og dannelse i den digitale tidsalder - trin II

God undervisning

- Udnyt de nye interaktionsmuligheder
- Skab bedre deltagelse
- Indret undervisningen efter det nye mediemiljø

Digital dannelse

- Alsidig it-brug - “kom hele vejen rundt”
- Hjælp kursisterne med at blive gode deltagere i den nye digitale virkelighed - på gode måder, fx demokratisk
- Arbejd med nye vidensformer

Diskussion

Eksempler på bølge 2 fra udviklingsprojekterne?

[Todaysmeet.com/bølge2](https://todaysmeet.com/bølge2)

Bølge 3

Lærerenes dannende rolle: bibringe andetheder

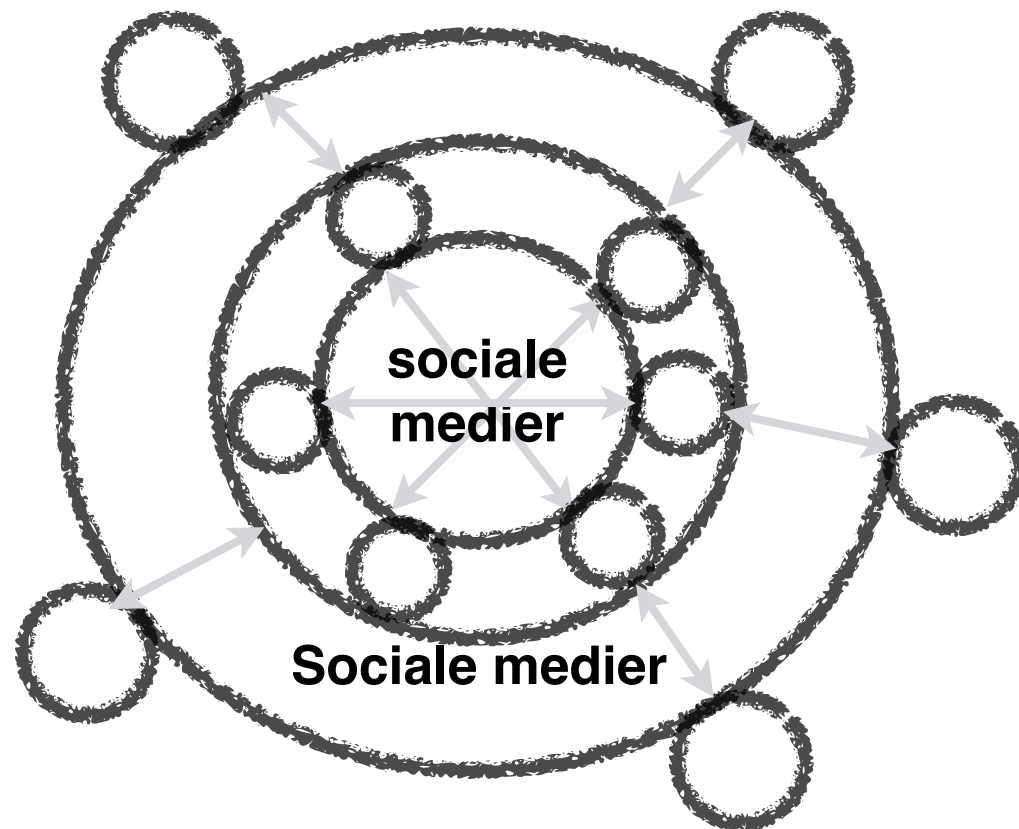
Undervisningsfællesskab Læringsnetværk

Grunde til at kultivere “ind og ud” relationer:

A) Bryde ekkorummet -
udvidet perspektiv -
andetheder

B) Bryde negativ social arv -
hjælpe især de fagligt svage
elever med at opbygge
læringsnetværk

C) Virkelighedsdannende
undervisning

- Relation 1: <- information
- Relation 2: -> formidling
- Relation 3: <-> interaktion

Eksempler

- Forfatteren
- Tv-programmet (#sikkeenfest)
- Større skriftlig opgave
- Kildekritisk søgning
- Virtuel lektiecafe
- Venskabsklasser
- Virksomhedsbesøg
- Politikerne
- Onlinespil
- ...

Gruppen "den tredje bølge" på Facebook

Tweets med lyrikeren:

Matthias Sundroos: Spørgsmål: I digtet Korsør, hvad symboliserer det røde rum

Kasper Anthoni: Det røde rum skal læses i overført betydning. Varme, omsorg, tryghed

Frederik Thomsen: Hentyder du til en tidligere kæreste, er den skrevet efter en virkelig hændelse?

Kasper Anthoni: Digtet er skrevet på baggrund af en virkelig hændelse, et rigtig møde - men ikke med en kæreste

Elev om online-debat med to politikere:

"Det var virkelig fedt, anderledes, spændende og egentlig meget fagligt motiverende at være i direkte kontakt med to politikere"

God undervisning og dannelse i den digitale tidsalder - trin III

God undervisning

- Brug Internettet til at bidrage undervisningen med andetheder udefra
- Skaber større engagement, autencitet, flere nuancer, virkelighedsnær undervisning

Digital dannelse

- Mødet med andetheder har en alment dannende effekt - ens horisont udvides (ekkorummet brydes) og man bliver måske bedre til at arbejde sammen med de som er anderledes end én selv.
- Hjælp kursisterne med at opbygge gode læringsnetværk - kan bryde den negative sociale arv mv.
- Gennem interaktion med omverden, hjælpes kursisterne til at blive subjekter i verden, ikke blot passive modtagere.

Diskussion

Eksempler på bølge 3 fra udviklingsprojekterne eller ideer til hvordan man ud fra udviklingsprojekterne kan komme videre til bølge3?

[Todaysmeet.com/bølge3](https://todaysmeet.com/bølge3)

Enig - uenig ? !

